

Сътихъ се. Заразпитахъ го. Той ми разправи, че отъ година насамъ е разсиленъ въ министерството. Щѣхъ да го попитамъ, какво прави дѣдо Мине, па и да го посѫдя, дето е зарѣзаль своята работа, нивята на баща си и честния трудъ на орача и се е облѣкъль въ унизителната форма на лакей, но ме повикаха и излѣзохъ. Сякашъ куршумъ имаше на сърдцето ми подиръ тая среща. Азъ не можехъ да си представя този Стоичко въ разсиленшко облѣкло и все го виждахъ първия: въ спретнато и ожуленичко шопско облѣкло, въ чешире и царгулци, съ ржка на ралото, на благородното и честно рало, срѣдъ черните бразди на нивата, която неговите силни и шци и потъ оплодотоврояватъ, и какъ той ми маха за поздравъ, просто и засмѣно, като равенъ съ равенъ и като свободенъ човѣкъ. Кой врагъ го е помамилъ и довель тука и му е турилъ въ ржката разсилената книга, когато тая ржка трѣбаше на баща му, на България и на българския производителенъ трудъ! Дяволъ го взелъ!

III.

Срещнахъ Стоичка азъ трети пътъ. Обикаляше изъ улиците на София въ граждански дрехи, вехътъ, окъсанъ и омърлушенъ. Приближихъ го и го попитахъ. Каза ми — извадили го отъ служба. Моли

ме да го препоръчамъ нѣде пакъ за разсиленъ.

— Нѣма нищо да сторя за тебе, върви при баща си! . . . Живъ ли е баща ти?

— Живъ, — отговори той съ виновенъ видъ.

— Кой му помага? Той не отговори.

— Защо не идешъ да гледашъ имота на баща си и да си работишъ своята работа, ами търсишъ служба?

Той вдигна рамена, наведе глава, па си замина. Не сѫществуваше вече съмнение: тоя клетникъ бѣше се засладилъ отъ ленивия животъ и не му се работѣше вече . . . Когато тръгваше, той ме изгледа тѣй безочливо и значително, като че искаше да каже: „Ами ти що не срешъ?“ Не, разбрахъ, че това момче не бѣше вече Стоичко, но съвсемъ другъ човѣкъ, безполезенъ и разваленъ. Питахъ се, кой ще е виновникътъ? Питахъ се, кой ще го е отвлѣкъль отъ селото, за да увеличи въ столицата броя на бездѣлницитѣ, тѣлпата на гладницитѣ, които подсмѣрчатъ около държавната трапеза, като забръмчали мухи надъ една мърша? Много тежки мисли ме налегнаха. Мислѣхъ и за дѣда Мине: какъвъ му е сега халътъ, старецъ на преклонна възрастъ и изнемощѣлъ, безъ едничкия си синъ. Кой сега гледа нивитѣ му?

Бедниятъ дѣдо Мине!